

Nyugat-balkáni régiót érintő pályázati lehetőségek

Előadók: Barna-Lázár Zoltán (ügyvezető) és Brunner Zsanett (üzletágvezető)

EX ANTE Tanácsadó Iroda Kft.



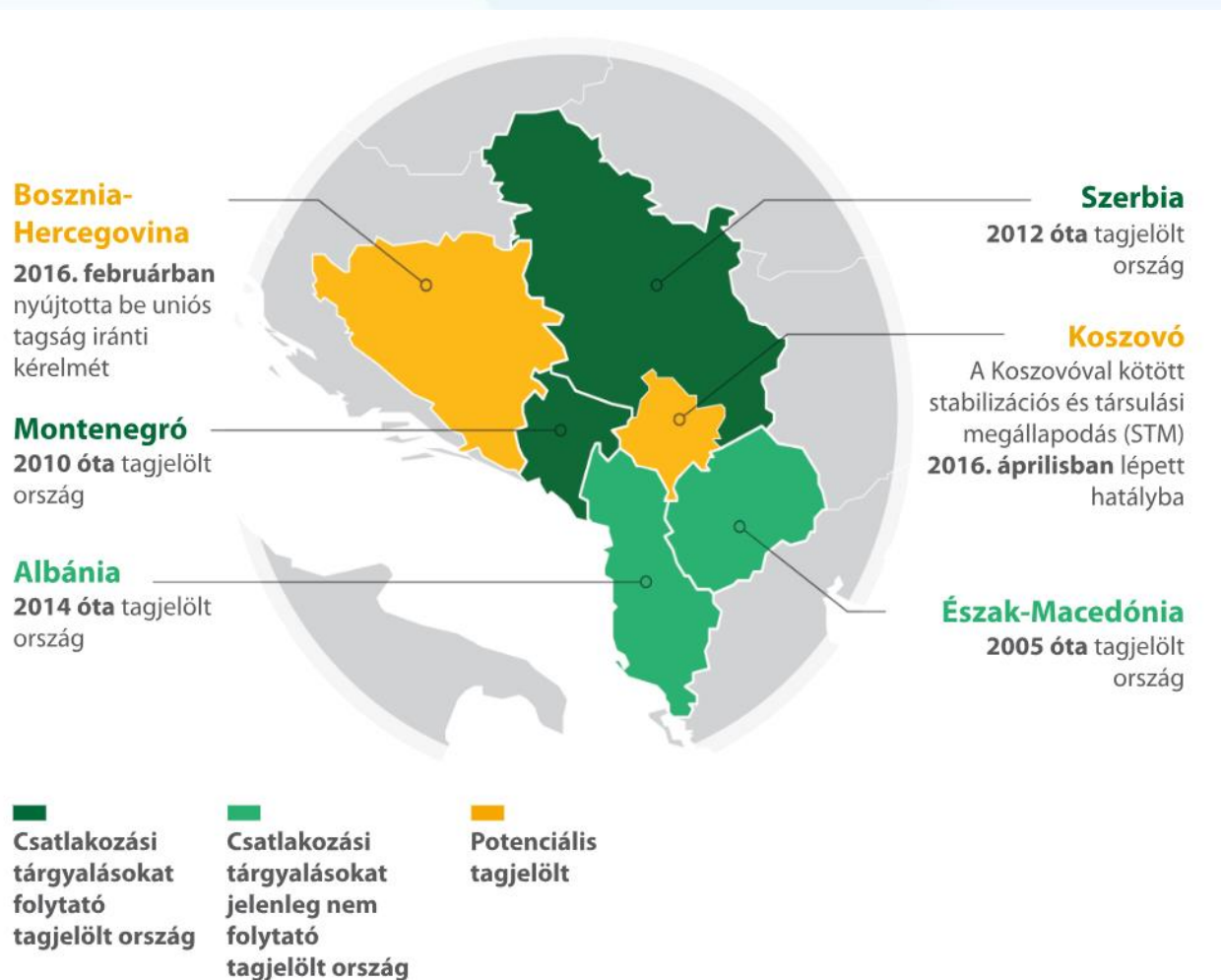
HÚSZ ÉVES AZ EX ANTE

2023.12.06

TEMATIKA

- Rövid áttekintés a Nyugat-Balkán régióról
- Pénzügyi források és pályázati lehetőségek
- Pályázási folyamat bemutatása
- Sikeres pályázat összeállítása
- Pályázatok kiértékelése és finanszírozása
- Projektek utóélete

RÖVID ÁTTEKINTÉS A NYUGAT-BALKÁN RÉGIÓRÓL



- Délkelet-Európa egy része, amely számos országot foglal magában
- Gazdag történelem, kultúra és sokszínűség
- Az energiatermelés, a mezőgazdaság és az idegenforgalom jelentős gazdasági ágazatok a régióban
- Az Európai Unió és más nemzetközi szervezetek aktívan részt vesznek a régió stabilitásának és fejlesztésének támogatásában, beleértve az EU bővítési folyamatot is

Forrás: Európai Számvevőszék

POTENCIÁLIS PÉNZÜGYI FORRÁSOK I.

■ Megosztott irányítású programok

- az Európai Bizottság és az adott ország illetékes hatóságai közösen felelnek érte
- **IPA III: Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (2021–2027)** [\(EU\) 2021/1529 rendelet az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz \(IPA III\) létrehozásáról](#)
 - többéves pénzügyi keret
 - Albániára, Bosznia-Hercegovinára, Izlandra, Koszovóra*, Montenegróra, Észak-Macedóniára, Szerbiára és Törökországra vonatkozik (I. melléklet)
 - *általános célkitűzése*: az IPA III kedvezményezettjeit támogassa azon politikai, intézményi, jogi, közigazgatási, társadalmi és gazdasági reformok végrehajtásában, amelyekre azért van szükségük, hogy az uniós szabályokhoz, előírásokhoz, szakpolitikákhoz és gyakorlatokhoz igazodva felkészüljenek az uniós tagságra
 - *egyedi célkitűzései* a következők:
 - a jogállamiság, a demokrácia, az emberi jogok, valamint a gazdasági és társadalmi fejlődés megerősítése,
 - a hatékony közigazgatás, a strukturális reformok és a jó kormányzás megerősítése,
 - a szabályok, előírások, szakpolitikák és gyakorlatok alakítása,
 - a környezetvédelem és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság előmozdítása,
 - a területi kohézió és a határon átnyúló együttműködés támogatása.

POTENCIÁLIS PÉNZÜGYI FORRÁSOK II.

- **IPA III: Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (2021–2027)** [\(EU\) 2021/1529 rendelet az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz \(IPA III\) létrehozásáról](#)
 - 20 tematikus prioritást tartalmaz, melyek röviden az alábbiak (III. melléklet):
 - a) a foglalkoztatás, a munkavállalói mobilitás, valamint a társadalmi és kulturális befogadás határokon átnyúló előmozdítása;
 - b) a környezet védelme, továbbá az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, az éghajlatváltozás mérséklése, valamint a kockázat-megelőzés és -kezelés előmozdítása;
 - c) a fenntartható közlekedés előmozdítása és a köztulajdonú infrastruktúrák fejlesztése;
 - d) a digitális gazdaság és társadalom előmozdítása;
 - e) a turizmus, különösen a fenntartható turizmus ösztönzése, valamint a kulturális és természeti örökség megőrzése és népszerűsítése;
 - f) a fiatalokat, a sportot, az oktatást és a készségfejlesztést célzó beruházások;
 - g) a helyi és regionális kormányzás előmozdítása, valamint a helyi és regionális hatóságok tervezési és adminisztratív kapacitásának erősítése;
 - h) a megbékélés és az átmeneti igazságszolgáltatás ösztönzésére irányuló, határon átnyúló kezdeményezések előmozdítása (mint például a RECOM);
 - i) a versenyképesség, az üzleti környezet javítása, valamint a kkv-k, a kereskedelem és a beruházások fejlesztése;
 - j) a kutatás, a technológiai fejlődés, az innováció és a digitális technológiák megerősítése.
 - feladata, hogy biztosítsa a szinergiát más uniós belső és külső szakpolitikákkal és a finanszírozással, továbbá kiegészítse azokat és összhangban álljon velük

POTENCIÁLIS PÉNZÜGYI FORRÁSOK III.

- **Közvetlen EU által finanszírozott programok**

- ezen programok esetében az Európai Bizottság közvetlenül felelős a program végrehajtásának valamennyi lépéséért és a finanszírozást is közvetlen ő nyújtja
- az ide tartozó pályázati felhívások a finanszírozási és pályázati (Funding&tenders) portálon (SEDIA) találhatóak
- támogatási intenzitás változó, pályázói kör kellően diverz
- például: Horizont Európa, Life, Erasmus+

- **Országok között bilaterális együttműködések**

- a határokon átívelő együttműködések, kapcsolatok erősítése
- kormányzati szándék a délkelet-európai és az ázsiai, illetve dél-amerikai országokkal való kapcsolatfelvétel ösztönzése, fejlesztése
- kétoldalú munkatervek rögzítik a keretszámokat és feltételeket

POTENCIÁLIS PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK I.

- **Európai területi együttműködési programok (Interreg)** [link](#)
 - előmozdítja a régiók és országok közötti együttműködést, hogy segítse gazdasági és társadalmi fejlődésüket, és kezelje a határok jelentette akadályokat
 - több szálon szerveződik:
 - határokon átnyúló - CBC (Interreg A),
 - transznacionális (Interreg B),
 - interregionális (Interreg C),
 - a legkülső régiók együttműködése (Interreg D).
 - 2021-2027-es időszakra közel 10 milliárd EUR biztosított, melyet közel 100 db Interreg-program között osztanak szét

Interreg



Co-funded by
the European Union

POTENCIÁLIS PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK II.

- **Interreg A : Cross Border Cooperation (CBC) - határon átnyúló együttműködési programok**
 - a teljes költségvetés legfeljebb 3 %-ában részesülhetnek, mely jelenleg 6,5 milliárd eurót jelent
 - az uniós hozzájárulás mértéke nem lehet magasabb 90 %-nál
 - 49 db CBC program, hogy az EU-tagállamok közötti akadályokat lehetőségekké alakítsák át
 - 10 db Interreg IPA-program, amelyek az EU és az IPA-országok határán működnek, melyek elsősorban az EU bővítési politikájához járulnak hozzá – ebből 9 db Ny-B-i érintettségű
 - 5 db Interreg NEXT program, amelyek az EU keleti és déli külső határainál kerülnek végrehajtásra (például Ukrajnával és Moldovával közös intézkedések)
 - folyamatos pályázati felhívások
 - általánosságban az érintett országokból minimum 1 partneri részvétellel – 1-2 millió EUR/ projekt
- Interreg IPA CBC Bulgaria – Republic of North Macedonia
- Interreg IPA CBC Bulgaria - Serbia
- *Interreg IPA CBC Croatia – Bosnia and Herzegovina – Montenegro*
- *Interreg IPA CBC Croatia - Serbia*
- Interreg IPA CBC Greece - Albania
- Interreg IPA CBC Greece – Republic of North Macedonia
- *Interreg IPA CBC Hungary - Serbia*
- Interreg IPA CBC Italy - Albania – Montenegro
- Interreg IPA CBC Romania - Serbia

POTENCIÁLIS PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK III.

- **Interreg VI-A IPA Magyarország – Szerbia Program [link](#)**
 - a résztvevő országok – Magyarország és Szerbia – „közös irányítási rendszeren” alapulva nonprofit szervezetek együttműködési projektjeit finanszírozzák
 - érintett megyék, ahonnan a pályázó „érkezhet”:
 - Csongrád és Bács-Kiskun vármegyék (HU)
 - Nyugat-Bácska, Észak-Bácska, Dél-Bácska, Észak-Bánát, Közép-Bánát, Dél-Bánát és Szerémség (SRB)
 - „Jó szomszédok a közös jövőért” a jelmondata
 - az érintett országokból minimum 1 partneri részvétellel
 - Három projektméret: 70 000 - 12 millió EUR/ projekt
 - célkitűzések:
 - 1.1. sz. célkitűzés: Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, kockázatmegelőzés
 - 1.2. sz. célkitűzés: Biológiai sokféleség és a szennyezés csökkentése
 - 2.1. sz. célkitűzés: Oktatás és egész életen át tartó tanulás
 - 2.2. sz. célkitűzés: Kultúra és turizmus
 - 3.1. sz. célkitűzés: Együttműködésen alapuló harmónikus szomszédsági kapcsolatok
 - 3.2. sz. célkitűzés: Határátkelőhelyek működtetése
 - EU-s támogatási arány 85% + hazai társfinanszírozás 10-15%
 - következő pályázati felhívások 2024 második felében

Interreg - IPA CBC
Magyarország – Szerbia



POTENCIÁLIS PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK IV.

- **Interreg B : Transnational Cooperation – transznacionális együttműködési programok**
 - 14 db transznacionális együttműködési program jelenleg, melyek támogatják a nagyobb léptékű együttműködési tevékenységeket Európában és azon kívül (10-12 partnerből álló partnerségek)
 - 4 db transznacionális program, nevezetesen az Interreg Balti-tengeri régió, az Interreg Duna régió, az Interreg IPA Adrion és az Interreg Alpine Space program, közvetlenül támogatja a földrajzi területükre vonatkozó makroregionális stratégiákat. Tematikus koncentrációjuk 80%-ának egy makroregionális stratégiához kell igazodnia
 - az ERFA, az IPA vagy az NDICI kiegészítő finanszírozásában részesülhetnek
 - folyamatos pályázati felhívások
 - 2-3 millió EUR / projekt
- **Interreg Balkan - Mediterranean**
 - Albánia, Észak-Macedónia
- **Interreg Danube Region Programme (DRP)**
 - Bosznia-Hercegovina, Szerbia, Montenegró, Magyarország
- **Interreg Euro-MED**
 - Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Albánia, Észak-Macedónia
- **Interreg IPA ADRION (Adriatic-Ionian)**
 - Bosznia-Hercegovina, Szerbia, Montenegró, Albánia, Észak-Macedónia

POTENCIÁLIS PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK V.

- **Interreg Duna Régió Program (DRP)** [link](#)
 - prioritások: Smart; Greener, low-carbon; More social; Better cooperation governance
 - intézményi kapacitás, tudásmegosztás / átadás
 - közös keretrendszer kialakítása a különböző politikák végrehajtására
 - politikai/jogi harmonizáció
 - innovatív megoldások kifejlesztése közös problémákra
 - új beruházások előtti akadályok leküzdése
 - csak kis léptékű beruházások engedélyezettek
 - aktuális felhívás: 2023 nov 2.-tól 2024 március 29-ig (egykörös pályázás)
 - támogatási intenzitás: 80% + 15-20% hazai társfinanszírozás (Magyarországon)
 - 5-16 tagos partnerség // min. 3 DRP régióból, min 1 partner EU-ból
 - maximum 3 éves projekt időtartam, 2025 tavasztól indulhat a megvalósítás
 - 1 - 3 millió EUR / projekt
 - támogatásra jogosultak:
 - helyi, regionális, nemzeti közszervek / közjogi szervek
 - EGTC-k
 - nemzetközi szervezetek
 - non-profit magán szervezetek (kamarák, kereskedelmi szövetkezetek, civil szervezetek)
 - magán vállalkozások (nem lehet vezető partner)

Interreg Programme
Danube Region



Forrás: [Participating countries \(interreg-danube.eu\)](https://interreg-danube.eu)

POTENCIÁLIS PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK VI.

■ Horizont Európa [link](#)

- kutatási és innovációs keretprogram
- 95,5 milliárd eurós keretösszeggel 2021. júniusában indult
- eddigi legambiciózusabb keretprogram - az előző, Horizont 2020 keretprogramhoz képest 30%-kal több forrást biztosít
- előtérben az elnyert támogatások közvetlenül érzékelhető társadalmi vagy gazdasági hasznosságának követelménye, továbbá a zöld és digitális átmenet előmozdítása
- a költségvetésének 35%-át a klímaváltozással kapcsolatos célkitűzésekhez kapcsolódva kell felhasználni
- változó támogatási arány (30-100 % között)
- EU-s támogatás/projekt: 4,5-11 millió EUR
- legtöbb esetben összes Ny-B-i ország pályázhat, de vannak kivételek



POTENCIÁLIS PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK VII.

■ Life [link](#)

- az Európai Unió környezetvédelmi, természetvédelmi, éghajlat-politikai projekteket támogató pénzügyi eszköze
- 1992-ben hozták létre
- lebonyolító szerv: European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA)
- teljes költségvetés (2021-2027): 5,432 Mrd €
- a projektek költségvetésének maximum 60%-át biztosítja, míg egyes természetvédelmi projektek esetében 75%-os támogatási intenzitás is elérhető
- támogatható pályázók köre: bármely, az EU-ban székhellyel rendelkező, jogszerűen bejegyzett köz- vagy magánjogi szervezet
- partnerség ajánlott, de nem kötelező (ált. 1-5 partner)
- 1 - 3 millió EUR / projekt
- 4 alprogram: Természet és biológiai sokféleség // Körforgásos gazdaság és életminőség // Az éghajlatváltozás mérséklése és alkalmazkodás // Tiszta energiára való átállás



POTENCIÁLIS PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK VIII.

- **Erasmus+ [link](#)**
 - oktatást, képzést, ifjúságügyet és sportot támogató program
 - több mint 26 milliárd euró támogatási keret
 - pályázati szektorok:
 - Felsőoktatás (felsőoktatási intézmények közötti együttműködések)
 - Köznevelés (köznevelési, illetve a köznevelés területén aktív intézmények)
 - Szakképzés (szakképzés területén működő köz- vagy magánintézmények)
 - Ifjúság (13-30 év közötti fiatalok és ifjúsági területen aktív szakemberek, szervezetek)
 - felnőtt tanulás (felnőttoktatás, felnőttkori tanulás területén aktív intézmények)
 - Sport (tömeg- és szabadidősport területén működő sportszervezetek)
 - pályázati kategóriák: Mobilitási lehetőségek / Együttműködési partnerségek
 - Észak-macedón Köztársaság és Szerb Köztársaság: minden felhívás esetében
 - Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Montenegró: bizonyos pályázattípusokban



POTENCIÁLIS PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK IX.

- **Nyugat-Balkán Beruházási Támogatás** [link](#)
 - Külgazdasági és Külügyminisztérium által 2019-ben elindított támogatási eszköz
 - működtetéséhez kapcsolódó feladatokat a HEPA Nyugat-balkáni Programok Végrehajtásáért Felelős Igazgatósága látja el
 - célja a balkáni térség gazdasági fejlesztése, melyet a magyar cégek régiós jelenlétének és szerepének erősítésén keresztül kíván elérni
 - a vissza nem térítendő támogatásként odaítélhető forrást magyarországi gazdasági társaságok, mint kedvezményezett szervezetek a célországokban induló beruházásokra, vagy megújuló energiatermeléshez kapcsolódó beruházásokra fordíthatják
 - a rendelkezésre álló teljes keretösszeg 9,09 milliárd forint
 - a *Szerb Köztársaság, Montenegró, illetve Bosznia-Hercegovina* területén megvalósuló projektekre használható fel
 - a támogatott beruházások maximális időtartama 36 hónap
 - ágazati megkötés nélkül nyújt támogatást
 - a támogatásnak a célországban megvalósítandó projekt végrehajtását és fenntartását kell, hogy szolgálja

POTENCIÁLIS PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK X.

- **Nyugat balkáni klímavédelmi támogatási program (WBGC)** [link](#)
 - cél: Magyarország részvételének ösztönzése a nyugat balkáni országok éghajlatvédelmi fejlesztéseiben és a régió zöld átalakításában
 - projektjeik:
 - hozzájárulnak az interregionális együttműködésekhez,
 - erősítik a magyarországi kkv-k önálló regionális jelenlétét és
 - üzleti koncepciójuk lehetővé teszi további források mobilizálását
 - eddig 47 db sikeres projekt (jelenleg nincsen nyitott felhívás)



Támogatható tevékenységek

1. Beruházáshoz szükséges mérnöki dokumentáció elkészítése
2. Mérő- és/vagy irányítási rendszerek beszerzése, telepítése, szabványok bevezetése, minőségi tanúsítvány elkészítése
3. Környezetvédelmi tervezéshez kapcsolódó tevékenységek
4. Kapacitásfejlesztő feladatok
5. Beruházáshoz szükséges megvalósíthatósági tanulmány elkészítése
6. Saját termék és/vagy szolgáltatás piaci bevezetéséhez szükséges engedélyek beszerzése



Támogatható szektorok

- I. Hulladékgazdálkodás
- II. Megújuló energiaforrások hasznosítása, hatékonyabb energiahasználat
- III. Ivóvíz- és/vagy szennyvízhálózat fejlesztése
- IV. Szélsőséges időjárási körülményekre való felkészülés
- V. Légszennyezés csökkentésére alkalmas intézkedések

PÁLYÁZÁSI FOLYAMAT BEMUTATÁSA

- Az EU által finanszírozott releváns programok kiválasztása
- Pályázati kiírások követése, monitoring
 - fontos: finanszírozási és jogosultsági feltételek
- Projekt ötlet és/vagy koncepció kidolgozása
 - igazítva a pályázati kiírásban foglalt célokhoz és prioritásokhoz
- Partnerkeresés
- Koncepció és felhívás illesztése
 - célok, tevékenységek, időtartam, költségvetés, partnerség
- Pályázat megírása
 - szükséges belső és külső (szakmai) kapacitások allokálása

SIKERES PÁLYÁZAT ÖSSZEÁLLÍTÁSA

- Mire érdemes figyelni annak érdekében, hogy nagyobb sikerrel pályázzunk?
 - angol nyelvű weboldal
 - Információs napokon és programkonferenciákon való részvétel
 - a téma tekintetében releváns és cselekedni képes partnerség
 - szükséges nyilatkozatok, engedélyek, mellékletek
 - támogatási arány, saját forrás – state aid
 - benyújtási határidő – online felületen belépési jogosultságok
 - kiíró szervezettel konzultáció(k)
 - illeszkedés, fenntarthatóság, átadhatóság (jógyakorlatok, korábbi projektek)
 - átgondolt és megfelelő ár/érték arányú költségvetés - CBA
 - megvalósítható ütemterv, indikátorok – átgondolt tervezés
 - Értékelési útmutató figyelembevétele

PÁLYÁZATOK KIÉRTÉKELÉSE ÉS FINANSZÍROZÁSA

- A pályázatok kiértékelése programonként eltérő
 - belső és külső kapacitások
 - benyújtástól számított 3-6 hónap
- A nyertesek kiválasztása a Monitoring Bizottsági ülésen történik
- A kiválasztott pályázatokat értesítik a támogatás elnyeréséről
 - feltételek tisztázása
 - fellebbezés
- A támogatási szerződés (Grant Agreement) aláírása – partnerségi megállapodás (PA)
 - előleg // elő-, utófinanszírozás - likviditási kérdések
- Projekt indítása

MONITORING, PROJEKTMENEDZSMENT

- Projekttervezés és végrehajtás legfontosabb elemei
 - **Projektmenedzsment:** projektmenedzser(ek), aki felelős a projekt irányításáért, a tevékenységek tervezéséért és a költségvetés felügyeletéért
 - **Partnerségekkel való kapcsolattartás:** a folyamatos kapcsolattartás a projekt sikerességéhez elengedhetetlen, felelősök meghatározása
 - **Projekt alapidokumentumainak frissítése:** a részletes pályázati űrlap, költségvetés, ütemterv mindig legyen naprakész
 - **Monitoring és értékelés:** folyamatosan figyelni és értékelni a projekt előrehaladását a tervezett célok és határidők szerint - esetleges problémák vagy változtatási igények átvezetése
 - **Pénzügyi ellenőrzés:** a projekt pénzügyi helyzetének nyomon követése, és a költségvetési kategóriákban történő kiadások ellenőrzése - a rendelkezésre álló forrásokkal összhangban van-e
 - **Jelentések és dokumentáció:** az összes tevékenység és eredmény dokumentálása, majd rendszeres jelentések készítése az EU finanszírozási szervének
 - **Kommunikáció:** a projekt egyik legfontosabb eleme, mely elősegíti az érintett felek elérését és a fenntarthatóságot
 - **Ellenőrzés:** esetlegesen helyszíni ellenőrzésekre előzetesen felkészülni és az adott időpontban az ellenőrzést végző szerv rendelkezésére állni
- Az IPA III keretében nyújtott támogatás címzettjeinek fel kell tüntetniük a finanszírozás eredetét, és biztosítaniuk kell annak láthatóságát

PROJEKTEK UTÓÉLETE

- Fenntartási kötelezettség
 - időszakos riportálás
 - tulajdonosi viszonyok megőrzése
 - tevékenység fenntartása - működési költségeik fedezése hosszú távon
- Helyszíni ellenőrzések
- Vállalt indikátorok teljesítése
 - disszemináció / érintett felek
 - projekt eredményeinek integrálása szakmai anyagokba, stratégiákba
- Partnerség fenntartása
 - további együttműködések és projektek indítása

KÉRDÉSEK& VÁLASZOK



Köszönjük a figyelmet!

barna@exante.hu / brunner@exante.hu



HÚSZ ÉVES AZ EX ANTE